

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gollber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Brassabé-körsz.).
Prețul inserțiilor: o serie
gazetară pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
cârțul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un eșem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 67.

Brașov, Sâmbătă 24 Martie (6 Aprilie).

1907.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Aprilie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Prima zi a desbaterei.

Au trecut și vacanțele de Paști
și iată-i iarăși adunați pe fericitorii
țării ungurești în dietă. De astădată
și-au început lucrarea cu dorul de a
face earăși un pas înainte spre rea-
lizarea țintei lor utopice de a crea
din acest stat poliglot un stat na-
țional.

Contele Apponyi, bărbatul cu
mare trecere la ei, în care aderentii
regimului coaliției și-au pus toate
speranțele că-i va duce la țintă, i-a
adunat pe toți în jurul său și în
unire au procedat la formalitatea des-
baterei proiectului de lege faimos pri-
vitor la învățătorii și școlarele noastre.
O formalitate, zicem, pentru că parti-
dele din majoritate au primit acest
proiect în general și în special în
conferența lor comună din preseară.
Ceea-ce se petrece de eri în cameră
nu mai are decât importanța impli-
nirii unor forme prescise de consti-
tuțiune și pe lângă aceasta, recunoa-
ștem, mai este și un spectacol pen-
tru ochii lumii, în care spectacol par-
tidul deputaților naționaliști formează

asa zicând stofagiul spre a da între-
gei acțiuni înaintea opiniei publice
maghiare coloritul unei acțiuni mari
pentru salvarea intereselor maghiaris-
mului.

Deja ședința de eri a camerei, în
care s'a început desbaterea proiectu-
lui de lege de la ordinea zilei, a dat
o iconă a situației cum se prezentă
în circumstanțele actuale. După ra-
portor a luat cuvântul un membru
din sânul majorității care a criticat
proiectul de lege din punctul de ve-
dere nu al limbei, ci al confesiunii și
al autonomiei bisericești. În ce pri-
vește limba maghiară ce se impune
prin acel proiect pe toată linia, a zis
abatele Molnar, din partidul poporal,
că consimte ca toți cetățenii statului
să învețe ungurește. Cu alte cuvinte
în contra maghiarizării n'are nici o
obiecțiune, ceea ce l' supără este nu-
mai că proiectul are tendința de a
nimici drepturile autonome ale con-
fesiunilor și lovește deci și în inte-
resele celor de la partidul poporal.
Ministrului Apponyi i-a dat prilegiu
Molnar să se laude că are în buz-
nar adesiunea episcopilor romano-ca-
tolici la proiectul său și că numai
abatele Molnar se opune.

Dintre deputații naționaliști a
 luat cuvântul eri Dr. Polit introdu-
când cu demnitate lupta în contra per-
niciosului proiect.

Polit le-a spus ca și altădată stă-
pânilor zilei și a situației niște ade-
văruri, cari ar trebui să-i facă să se
ascundă în pământ de rușinea vea-
cului civilizat în care trăim. Dar poate
și pentru-că numitul deputat a vor-
bit ca de obicei cu mult calm și în-
tr'un ton nu numai urban, ci și domol,
ei au urmărit cu atențiune expunerile
sale, mărginindu-se a-l întrerupe mai
de multe ori cu observările lor gro-
solane și tendențioase șoviniste.

Le-a spus între altele Polit, că
ceea ce fac este nu numai o nedrep-
tate, ci și o absurditate. Se pretinde
că proiectul n'are decât scopul ca copii
nemaghiari să învețe limba statului,
dar statul nu are și nu poate avea

limbă, ci numai popoarele vii pot avea
limbă și fiecare popor trăiește numai
prin limba sa. Și noi, zise Polit, ne
înțim limba, și noi voim să ne-o pă-
străm.

De altfel mai toate câte le-au
desfășurat Polit în vorbirea sa au mai
fost spuse și variate de el și de cei-
lalți soți naționaliști ai săi pentru a
ilustra fondul unelirilor nenorocite:
despotismul de rassă maghiar.

Pe cât suntem informați depu-
tații naționaliști au hotărât să com-
bată proiectul folosindu-se de toate
mijloacele parlamentare spre a accen-
tua nedreptatea cea mare ce se face
naționalităților.

Vor urma dar ceilalți la rând
după Polit și vor căuta să resfrânga
sofismele adversarilor. Dar ce prin-
cipii vor desvolta ei pentru cauza
noastră? Nu cred ei oare c'ar fi tim-
pul să se rupă din cercul vicios al
făptuirilor și legiurilor ungurești și
să se pună odată pe baza adevărată
a principiilor programului nostru na-
țional, reclamând fără nici o tocmeală
deplina și egala îndreptățire a nați-
unei române?

Adunarea poporală sarbească din Beci-
cherecul-mare, despre care am raportat în
numărul nostru de alaltăieri, a votat ur-
mătoarea rezoluțiune: 1. Adunarea declară
că proiectul ministrului Apponyi este tot
atât de jignitor pentru interesele cul-
turale naționale sârbești, ca și proiectul elab-
orat la timpul său de către ministrul Ber-
zeviczy. Se susțin prin urmare toate pro-
testările exprimate la timpul său contra
acestui proiect. 2. Adunarea se alătură în-
tru toate la rezoluțiunile adunărilor popo-
rale făcute în trecut și la hotărârile stu-
dențimeii academice. 3. Se roagă parlamen-
tul maghiar, să respingă acest proiect, care
violetă autonomia, este contra legilor țării,
contra legilor naturale și contra principi-
ilor pedagogice și să îndrume guvernul, ca
pe lângă conlucrarea forurilor noastre
competente, să elaboreze un alt proiect,
care să țină seamă de autonomia noastră
și de interesele noastre culturale, recla-
mate și de interesul statului. 4. Se somează
deputații naționaliști, să lupte energic în
parlament contra proiectului și să esope-
reze, ca să fie revocat.

Din dieta ungară.

Desbaterea proiectului Apponyi.

— Ședința de Miercuri 8 Aprilie n. —

Desbaterea proiectului de lege privi-
tor la raporturile de drept ale școlaelor,
cari nu aparțin statului, și la regularea sa-
larelor învățătorilor confesionali și comu-
nali a introdus-o raportorul comis.ionilor,
dep. Vertan, recomandând proiectul spre
primire.

Primul orator, care ia cuvântul con-
tra proiectului, este dep. Molnar Ianos (par-
tidul poporal). În contradicție cu majori-
tatea deputaților partidului poporal orato-
rul nu primește proiectul nici în general,
deoarece după părerea sa dreptul autonom
e dispozițiune al confesiunilor asupra
școlaelor lor este violat prin acest proiect,
care dă ministrului de culte mijloacele de
a ordona închiderea ori-și-cărei școale con-
fesionale, fie aceasta cât de bine condusă,
dacă nu-i convine. Proiectul face un pas de-
cisiv în direcțiunea de a străforma toate șco-
lele din țară în școale de stat. El (Molnar)
este însă contrar hotărât al unei astfel de
străformări. Statul are drepturi dar are și
datorințe față de confesiuni. De aceste obli-
gațiuni nu se ține seamă, când în preju-
dițiul autonomiei confesionale se dispune
în proiectul de lege ca susțitorii școale-
lor confesionale să nu poată alege liber
cărțile didactice și să nu poată exercita
de sine stătător dreptul disciplinar față
cu învățătorii lor. Este afară de aceasta o
anomalie, că se face o deosebire între învăță-
torii de stat și confesionali în ce privește
salarizarea lor.

Molnar pledează în contra proiectu-
lui de lege și din punct de vedere finan-
ciar zicând, că știe că statul are bani și
poate să dea ce e de lipsă și pentru în-
vățătorii confesionali, numai guvernul nu
vrea să dea. Cere în fine, ca ministrul să
retragă proiectul.

(În urma aplauselor demonstrative cu
cari însoțeau deputații naționaliști expu-
nerile dep. Molnar, un individ de pe gale-
rie întrerupe pe Molnar, cu următoarea
exclamare: „Deputații naționaliști ar tre-
bui dați afară! Ei sunt mișei! Locul lor
e în temniță!“ Se naște un mare șgomot.
Președintele Justh amenință, că va evacua
galeria. Un comisar de poliție intervine și-l
dă afară pe voinicosul scandalagiu. Se con-
stată că e ciasornicarul din Budapesta, Me-
száros Karoly).

Ia apoi cuvântul ministrul Apponyi și
observă că dep. abatele Molnar a vorbit
numai în numele său propriu și nu și în
acel al bisericei catolice, care stă pe un

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Architectul din Norwood.

Din viața unui detectiv de Conan Doyle.

»Din punctul de vedere al crimina-
listului zicea Scherlock Holmes într-o zi,
»a devenit Londra după moartea profeso-
rului Mariarty de pie memorie, cel mai
neinteresant oraș.«

»Abia pot crede, că mulți dintre ono-
rabili burghezi ai orașului vor împărtăși
părerea ta, li răspunsei eu.

»Așa este — da, nu vreau să fiu egoist,«
zise el răsând, și împinse scaunul dela
masă unde luasem dejunul.

»Totalitatea are întotdeauna privile-
giul, numai sârmanul specialist e de com-
pătimit, pentru că își pierde ocupațiunea și
pâinea. Omului de meserie jurnalul dimi-
neața îi pune adesea multe lucruri bune
în vedere. De multe ori și numai o urmă
slabă, un semn neînsemnat, îmi arată, că
este ceva pe cale pentru un detectiv. Tot
așa ca și cum cea mai mică vibrațiune de
pe marginea mreajei îi atrage paiangenului
pânditor atențiunea de așa înhăța prada ce
s'apropie. Furturi neînsemnate, atacuri
ușoare, josnice ofense. — Toate aceste pă-
cate au putut fi aduse în necs de un băr-

bat, care avea firele în mână, găsindu-le o
origine comună.

Pentru a studia pe criminalii mai fini
nu oferă nici un oraș din Europa un ma-
terial așa de bun ca Londra de pe atunci.
Dar acum — El dădu din umăr întristat
de starea lucrurilor la care conlucrase
însuși.

Pe timpul, despre care e vorba, să
reintorsese renumitul dedectiv Holmes de
câteva luni din voiagiul său, și la statul
său mi-am vândut praxa mea și locuiam
earăși cu el în locuința noastră veche din
strada Backer. Clientela mea mică a luat-o
asuprași un tânăr medic cu numele Ver-
ner, care îmi oferă un preț așa de mare
cum n'ăși fi îndrăsnit nici-odată să-i cer,
— un caz, ce abia după mai mulți ani
mi-se desluși, când aflai că tânărul medic
a fost o rudă îndepărtată a lui Holmes,
ear prietinel meu a făcut pe mijlocitorul.

Aceste luni ale tovrășiei noastre n'au
fost tocmai așa sărace în întâmplări după
cum spusese Holmes, căci după însemnările
mele cade tocmai în timpul acesta cazul
prezidentului Murillo și întâmplarea mișcă-
toarea pe vaporul holandez »Friesland«,
când era aproape să ne pierdem amândoi
viața. Firea lui mândră și serioasă nu iubea
însă nici o laudă și pentru aceea m'a ru-
gat să nu public nimic. — Aceasta pie-

decă, după cum am arătat și în celelalte
istorisiri, numai acum s'a delăturat.

Holmes după curioasa lui constatare
ședea comod în scaunul lui cetind ziarele
de dimineața, când sună cineva foarte pu-
ternic și bătu vehement la poartă. După-
ce i-se deschise, urcă cu mare grabă scara și
de-odată și apără în odaie la noi. Era un
bărbat tânăr în cea mai mare iritațiune,
c'o privire perdută, părul sbârilit și tremu-
ra. Se uita pe rând la noi la amândoi
și pare că ceea din fisionomia noastră
că ar trebui să se scuze de intrarea lui
fără de tact în odaie.

»Imi pare rău domnule Holmes, zise
el repede. »Nu mi-o lua în nume de rău,
câci sunt aproape nebun. Eu sunt neferi-
citul Ion Hector Farlane.«

El le zise astea toate ca și când nu-
mele lui ar fi de ajuns pentru a lămuri
purtarea lui. Mă uitam și la prietenul meu
și după fața lui am putut observa că nici
el nu era mai deslușit ca mine.

»Poftim o țigaretă d-le Forlane zise
el și îi prezentă cutia întregă. »În starea
d-tale de acum prietinel meu Dr. Watson
pe care'l vezi înaintea d-tale, ț-ar ordona
ceva calmant. A fost în ultimele zile ne-
obicituit de cald. Așa dar, dacă te-ai mai
liniștit puțin, poftim de șezi și povesteș-
te-ne liniștit și încet cine ești și ce pof-

tești. Ai numit numele d-tale ca și când
eu ar trebui să te cunosc, te asigur însă
că din toate pot numai să deduc, că ești
flăcău, avocat, francmazon și astmatic,
mai departe nu știu nimic.«

Cunoscând modul cum prietenul meu
își face concluziunile sale nu mi-a fost
greu să recunosc cum a urmat el la ace-
ste constatări. Am observat oare-care ne-
glijență în toaleta tânărului, niște acte ce
se vedeau din buzunar, o bijuterie la lan-
țul ciasornicului și respirația greoaie. Tâ-
nărul client însă rămase uimit.

»Intrădevar domnule Holmes, toate
sunt după cum le spui, pe lângă asta însă
eu sunt cel mai nenorocit om din Londra.
Pentru Dumnezeu numai să nu-mi refuzi
concursul d-tale domnule Holmes! Dacă
vor veni să mă aresteze, te rog să îngri-
jești să mi-se lase cel puțin timp până
voiu termina cu istorisirea mea și până îți
voi spune tot adevărul. M'ăși simți fericit
în închisoare, dacă așa ști că d-ta lucrezi
afară pentru mine.«

»Să te aresteze!« replica Holmes.

»Asta sună cam primejdios — chiar
foarte interesant. Ce bănuială cade asu-
pra d-tale de vor să te aresteze?«

»Bănuiala că așa fi omorât pe d-l Io-
nas Oldacre în Lower Norwood.«

alt punct de vedere. Zice că are la mână observările episcopatului catolic, din care rezultă că episcopii catolici în principiu nu sunt contra proiectului și și-au exprimat numai unele dorințe în ce privește singuraticile dispozițiuni ale legii, cari stau însă în deplină armonie cu principiile fundamentale ale proiectului. Trebuie să declar această deja acum, pentru că străinătatea, care este greșit informată, să nu fie și mai mult sedusă. Iși rezervă însă dreptul, de a vorbi mai pe larg în decursul dezbaterii.

Dep. Molnar, luând din nou cuvântul, declară că n'a dat expresiune părerii sale individuale ci părerii bisericii catolice. Dacă episcopatul nu s'a exprimat în acelaș sens ca și dânsul, poate a făcut-o din anumite considerante.

Urmează la cuvânt dep. Simko Jozsef (independent) care vorbește pro întreaga sa vorbire a constat din citirea unor articoli perfiți, scriși de arhișoviniștii prof. univ. Apáthy din Cluj, contra Românilor, contra expoziției jubilară române etc. Justh a provocat pe orator în câteva rânduri la ordine și l'a amenințat în fine, că dacă nu va vorbi la obiect și va continua cu atacurile contra Românilor, ascunzându-se după spatele lui Apáthy, îi va detrage cuvântul. În urma acestei amenințări Simko și-a încheiat vorbirea.

În mijlocul unei atențiuni generale la cuvântul Dr. Mihail Folit și constatată de la început că proiectul, fiind anti-cultural și retrograd, trebuie să revolte milioanele de locuitori neindreptățiți. Oratorul schițează apoi dezvoltarea instrucției publice în Ungaria, vorbește despre tendințele de maghiarizare și arată că de dragul unei chimere se calcă în picioare legile fundamentale ale statului. Dispozițiunile disciplinare din proiect sunt ca incisișia din evul mediu și în genere cuvintele frumoase spuse de Apponyi în jurul acestui proiect ca scop de a se rectifica în fața străinătății, sunt altfel contemplate aici și altfel vor fi aplicate în realitate. Oratorul constată în fine, că acest proiect, care e în potrivă întregii dezvoltări de până acum, desminet istoria și logica și nu va avea nici un efect.

Dr. Polit a prezentat în fine următorul proiect de rezoluțiune: considerând că proiectul de culte și instrucțiune publică, când a pregătit proiectul de lege relativ la regularea raporturilor școlarelor ce nu sunt ale statului și la salarizarea învățătorilor dela școlăle comunale și confesionale, a ignorat cu totul reprezentanții legali ai confesiunilor, episcopatele; considerând cu deosebire, că anume pe episcopii sârbi și români gr. or., respective gr. cat. nu i-au ascultat mai înainte și nu s'au luat dela ei informațiile trebuincioase; considerând că numitul proiect de lege vatămă adânc autonomia bisericească școlară garantată până acum prin lege, anume vatămă autonomia garantată bisericilor gr. or., a celei române și sârbești prin articolul de lege IX. din 1868; considerând că numitul proiect de lege scoate pe învățătorii confesionali de sub jurisdicțiunea disciplinară a autorităților bisericești și în toate cauzele disciplinare îi supune autorităților politice, ceea ce nu numai că loveste în legile existente sancționate, dar totodată crează o stare de drept imposibilă, după care autonomia garantată prin legile din vigoare școlarelor confesionale o nimicește simultan prin lege în cazul când proiectul ar dobândi vigoare de lege;

Fața prietenului meu trăda o milă, care însă, după cum mi-s'a părut și nu vreau s'o retac, era amestecată cu o oarecare multămire.

»Ei drace! observă el, tocmai acum mă plângeam prietenului meu Dr. Watson că zările nu mai aduc nici un caz criminal interesant.»

Vizitatorul nostru luă cu mâna tremurândă jurnalul »Daily Telegraph« încă necitit, de pe genunchii lui Holmes.

»D-ta încă nu te-ai uitat în el, altfel ai fi observat la moment de ce am venit aici. Imi pare, ca și cum numele meu și soarta mea tristă o știe deja toți«. El răsfoia în jurnal spre a ne arăta pagina. »Aici este. Dacă imi dai voe țî-o cetesc. Ascultă domnule Holmes. Titula cu litere groase este: »Misterul în Lower Norwood. Dispariția unui cunoscut architect. Bănuială de omor—și de incendiu. Criminalului i-s'a dat de urmă. El e urmărit d-le Holmes și această urmă conduce sigur la mine. De la stațiunea London-Bridge m'au și urmărit și s'așteaptă numai plenipotența judecătorească pentru a mă aresta. Aceasta o să-i curme mamei mele viața — da viața!« El ridică în desperarea lui mâinile spre cer clătănându-se pe scaunul lui încoace și încolo.

Priveam cu mult interes la omul acesta, care să fi săvârșit un asemenea act de violență. El nu avea o fizionomie urâtă avea păr galben, ochi albaștri fără barbă și

considerând că prin primirea și sancționarea numitului proiect de lege autonomia bisericească și școlară garantată în Ungaria prin lege și istoria confesiunilor, s'ar vatăma și s'ar nimici, fără ca legile ce garantează această autonomie să fie scoase din vigoare,

camera decide ca:

Proiectul de lege relativ la regularea raporturilor școlarelor ce nu sunt ale statului și la salarizarea învățătorilor comunali și confesionali să fie luat dela ordinea zilei și ministrul de culte să fie îndrumat ca ascultând și cerând sfatul reprezentanților legali ai confesiunilor, ai episcopilor, cu deosebire ai episcopilor bisericeilor naționale sârbe și române gr. or., respective ai bisericii gr. cat. să compună și să prezenteze un nou proiect de lege, al căruia cuprins să nu se refere decât la salarizarea învățătorilor dela școlăle populare.

Adunări de protestare.

Adunare populară la Timișoara.

Primum spre publicare următoarea Convocare:

Fiindcă proiectul de lege referitor la regularea salarelor învățătorilor confesionali prezentat camerei deputaților vatămă dreptul autonom de a regula și conduce învățământul confesional al poporului român din Ungaria — subscriși convocăm pe toți acei cetățeni din Timișoara și cercurile administrative: a Ciacovei, Buziașului, Timiș-central, Timiș-Recașului, Lipovei, Vinghei și Aradului nou din comitatul Timișului, cari țin de necesar a protesta contra acestui proiect de lege, la adunarea de protest, care se va ținea *Marți la 9 Aprilie 1907 st. n. după amiază la 3 oare în Timișoara-Fabric, sala berăriei (Fabrikshof).*

Obiectele adunării: 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Prezentarea proiectului de protest contra proiectului de lege referitor la regularea salarelor învățătorilor confesionali, — prezentat camerei deputaților prin ministrul de culte și instrucțiune publică, — și dezbaterea acestui proiect. 3. Încheierea adunării.

Timișoara, 1 Aprilie 1907 st. n.

Emanuil Ungureanu, Dr. Tr. Păticiul Dr. George Adam, Dr. Aurel Cosma, Pavle Rotariu, Romulus Cărbășiu, Nicolau Gherdan, Dr. Petru Teșle, Dr. Valeriu Mezin, Dr. Cornel Crăciunescu, Gavril Selejan, Ioan Plavoșin, Dr. Iuliu Luchiciv, Ioan Pepa, Dr. Lucian Georgevič, Dr. Valeriu Gaiția, Ioan Gheța, Gherasim Sârbu, Nicolae Martinovici, Vasilie Terebent, Lucian Șepețan, Sim. Faur, Nicolae Vulpe, Alexandru Crăciunescu, Nicolae Crăciunaru, Atanasie Baiu, Nicolae Micuția, Dr. Ioan Dobogășan, Timoteiu Radi, Voicu Hamsea, Constantin Țăran.

În contra proiectului Apponyi au mai ridicat protest următoarele comitete și sinoade parohiale: sinodul parohial din Cernea și comitetele parohiale din Pecica, Feneriș (Bihor), din Pocola (Bihor) și din Drăgoleni (Bihor).

musteți, gura mică și senzuală, și părea cam de 27 de ani. Imbrăcămintea și manierele trădau pe omul cult.

»Nu avem timp de pierdut«, zise Holmes. »Vrei Watson să-mi citești știrea suspectă din jurnal?«

Sub titula pe care ni-o cetise clientul nostru, erau următoarele date:

„În noaptea trecută s'a petrecut în Lower Norwood la miezul nopții, sau spre dimineață o întâmplare, care se crede că stă în legătură o crimă oribilă. D-l Ionas Oldacre este un burghez de toți cunoscut în localitatea sus numită, unde mulți ani deardândul a fost architect. D-l Oldacre e neînsurat, de 52 de ani — și locuiește în casa proprie din Deep Dene la sfârșitul stradei Sydenham. De câțiva ani s'a lăsat de afacerile lui cari după cum s'a spune iar fi adus o avere frumoasă și trăia retras, trecând de un om escentric. În dosul casei de locuit se aflau în curte grămezi de lemne și în noaptea trecută se auzi de-odată larmă, căci una din grămezile de lemne s'a aprins. Pompierii sosiră îndată la fața locului, dar lemnele uscate nutriră bine focul așa încât nu s'au putut stinge grămezile și au ars toate. Până aici se credea că totul e un simplu foc, dar cercetările ulterioare au condus la constatarea unei crime oribile. A bătut la ochi că proprietarul casei nu se găsea nicăiri în toată casa. S'a cercetat odaia lui de dormit și s'a găsit patul încă neat, iar scrinul în care ținea banii era deschis. O mulțime de hârtii erau aruncate pe jos, iar din mai multe pete de sânge de

Evenimentele din România.

Din București se anunță:

Liniștea s'a restabilit în întreaga țară, grație măsurilor energice ce s'au luat. Deslegarea ce li-s'a dat țăranilor de către I. P. S. S. Mitropolitul primat, a făcut mare efect și a liniștit complet spiritele.

Pe de altă parte a mai contribuit mult și măsura guvernului, prin care s'a opril aducerea de muncitori agricoli străini.

Prin unele părți din Moldova se mai semnalează oare-cari dezordini, din cauza neînțelegerilor asupra muncilor egricole. Așa Miercuri dimineața un grup de săteni au încercat să intre în Podul-Iloaei. Ei au fost somați de armată să se retragă și s'au retras. În com. Budești (Fălciu), sătenii s'au răscolit contra arendașului, un anume Herșcu, cu care nu puteau cădea la învoială. Ei i-au devastat curtea. S'a trimis armata la fața locului. Afară de aceste două cazuri izolate nu s'a mai semnalat nimic alarmant.

Ministerul de interne a anulat, printr'un ordin telegrafic, toate autorizațiile, pe cari le posedau arendașii sau proprietarii de moși pentru introducerea în țară a muncitorilor străini. Prin acest ordin nimeni și sub nici un cuvânt nu va putea aduce în România, pentru apropiata campanie de muncă nici un muncitor străin.

Din Slatina se telegrafiază, că parchetul de Olt a dispus arestarea d-lui Tiberiu Popescu directorul gimnaziului din acel oraș, asupra căruia există întemeiate bănueli că ar fi amestecat în răscoalele țărănești. La perchițiția făcută la d-l Popescu, s'au descoperit scrisori compromițătoare.

Această arestare a provocat o extraordinară emoție în Slatina.

Cronica din afară.

Grecia și noul guvern român. Din Atena se comunică că cercurile politice de acolo au primit cu bucurie știrea despre schimbarea cabinetului din România. Un om politic al Greciei și-a exprimat credința, că imediat ce liniștea va fi restabilită în statele românești, se vor începe cu cabinetul liberal tratativele de pace, așa ca relațiile dintre cele două țări să poată fi reluate.

Programul guvernului Rusiei în chestia dezarmării. Din Petersburg se anunță, că reprezentanții diplomației ai Rusiei au fost însărcinați a remite puterilor o circulară cu privire la a doua conferență a păcii, ce se va ținea în curând în Haga. Circulara constată, că programul rus elaborat anul trecut pentru lucrările conferenței a fost acceptat de către toate puterile și menționează rezervele diferitelor puteri în privința programei. Trei guverne și anume al Statelor Unite, al Spaniei și al Marii Britanii propun a se completa programul rus cu chestiunea restrângerii armamentelor. Circulara anunță că reprezentantul rus la Haga a fost însărcinat a cere guvernului olandez, să convoace conferința pentru 15 Iunie.

Reorganizarea justiției în Macedonia. Hilmii pașa a făcut cunoscut agenților civili, că proiectele comisiunii pentru re-

menea pătat de sânge, se conchidea la o luptă cu ucigașul. Pe urmă s'a aflat că d-l Oldacre a avut până târziu noaptea un oaspe la el în odaia de dormit, iar bastonul s'a constatat că ar aparține acestui oaspe; acesta să fie un tânăr avocat din Londra cu numele Ion Hector Farlane, strada Gresham nr. 426. Poliția găsește un punct de razim în acestea și se așteaptă la descoperiri senzaționale.

»Știri sosite ulterior. Înainte de încheierea jurnalului ne sosește știrea, că d-l Hector Farlane din cauza bănuelii grave, ce cade asupra lui de-a fi săvârșit această faptă, are să fie arestat. Ordinul e deja dat, ear poliția a făcut unele constatări despre cazul acesta trist la fața locului. Afară de semnele, după cari a trebuit să urmeze o luptă sângeroasă în odaia de dormit, s'a mai aflat că ferestra balconului a fost deschisă și urme, după cari s'ar putea conchide că s'ar fi tarat un corp greu spre grămada de lemne ce au ars și în fine s'au găsit în cenușa focului părți de cadavru carbonizate. Poliția e înduplecată a crede că are a face c'un caz de crimă extraordinară, că victima a fost omorâtă în odaia de dormit, hârtiile de valoare s'au furat și cadavru a fost tarat spre grămada de lemne dându-i mai pe urmă foc pentru a se șterge în modul acesta ori ce urmă a crimei. Conducerea acestei urmăririi a poliției i-s'a încredințat eruditului inspector din Scotland Yard d-lui Lestrade, care cu cunoscut'ai agerime și energie va da de urmele sigure ale făptuitorului.

(Va urma.)

organizarea justiției în Macedonia au fost sancționate printr'o iradea a Sultanului.

În chestia separației. Cu privire la publicarea în »Figaro« a hârtiilor lui Montagnini, prin care este adus în legătură și primul ministru Clemenceau, pe care după cuprinsul acestor hârtii Piou, șeful partidului acțiunii liberale, ar fi avut de gând să-l cumpere, Clemenceau a adresat o scrisoare ziarului »Figaro.« Clemenceau zice în aceasta scrisoare, că a fost invitat în 1905 la un prânz de către o damă americană, de profesiune pictor, împreună cu Piou, pe care nu-l văzuse de 12 ani. Piou zise lui Clemenceau că el este ostil separațiunii; Clemenceau s'a mîrginit a spune, că el din contra părtinește separațiunii. Văzând acum publicarea acestui lucru în hârtiile lui Montagnini, Clemenceau a înțeles că prânzul a fost un mijloc întrebuițat de către Piou, pentru a se lăuda față de Vatican, că are cu Clemenceau relațiuni cari îi permit să cumpere concursul acestui om politic pentru o însemnată sumă de bani. Clemenceau face apel la bunul simț al oricărui om leal, de a vesteji asemenea procederi nedemne.

Unde-i glasul învățătorilor?

Estragem dintr'o scrisoare ce o primim dela un învățător român următoarele părți asupra căroră atragem atențiunea dăscălimii noastre:

Nu mai încapă învoială că prin proiectul de lege școlar, care va fi pus acum la ordinea zilei, trufășul conte Apponyi și soții tind a ne lua cel mai scump tesaur al nostru: »Graiul neamului.«

»Fie a voastră întregă țara, și de cereți vă mai dăm, numai dați-ne voi graiul neamului!«

Pentru apărarea graiului neamului au sărit Arhierii noștri; au luptat și luptă bărbătește brașii noștri deputați naționaliști români, sârbi și slovaci.

Despre popor »taipa țării« ziceau mai înainte șovinștii din dietă că poporul consimte cu ei — și nu cu »agitatorii.« Din adunările populare poate vedea acum Apponyi și soții, cu cine aderează poporul.

Văd ei foarte bine, dar acum: »Iși întoarce țundra pe dos.«

În congregațiunea de primăvară a comitatului Albei-de-jos, ținută la 27 Martie a. c. în Aiud, după cum am văzut în Nr. 62 a »Gaz. Trans.« profesorul reformat A. Fogarasi, al imputat Românilor, »că agită împotriva proiectului lui Apponyi, fiindcă nu voesc îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor.«

Din contra d-le Fogarasi. În motiunea cercului Ugrei în punctul 11 se zice:

»Adunarea nu excepționează de loc și aderează la îmbunătățirea după putință a plăților învățătoarești, dar protestează, ca prețul acestei îmbunătățiri de lefuri să fie nimicirea școlălor românești și demoralizarea învățătorilor.«

Ear în rezoluția adunării din Brașov s'a zis:

»Nu suntem în contra urcării lefurilor învățătorilor noștri—căci munca dăscălească este o muncă foarte grea și anevoiasă, dar nu putem primi un proiect de lege cu condițiuni, cari tind la nimicirea culturii noastre românești, și prin care guvernul vrea să se pună stăpân preste școlăle noastre« etc. etc.

Deci e cu totul nebazată imputarea aceluia domn Fogarasi.

Vedem că toată suflarea românească conlucrează pentru delăturarea răului. Numai un factor principal nu dă semn de viață și aceia suntem noi învățătorii!

Pentru ce nu ne mișcăm și noi? Numai noi stăm cu mâinile în sân? Numai noi să nu ne angajăm la luptă, în care vedem că e amenințat dulcele nostru graiu românesc? Care e cauza tăcerii noastre?

Să nu ne lăsăm fraților să fim amăgiți de soartea lui Apponyi! precum i-au sedus pe unii colegi din jurul meu.

Având unele afaceri în orașul M.... m'am întâlnit în piață cu mai mulți frați colegi uniți și neninți. După salutări și resalutări am început să vorbim despre »Chestia salarelor.« Mare mi-a fost indignarea și mâhnirea, când după întrebarea mea: »Ce poziție să luăm cu privire la urcarea salarelor noastre?« unul din ei a răspuns:

»N'avem decât să trimitem vot de aderență lui Apponyi, ca să ne urce cât mai curând salarele? De ce n'am face-o, căci și așa trebuie să învățăm unguerește«....

M'am revoltat până în suflet, dar nu le-am reflectat încă nimic, căci am cetit de pe fețele lor, că voesc să-mi destăinuească ceva. Așa s'a și întâmplat.

Mi-a spus unul dintre colegi — care e tocmai președintele unei reuniuni a în-

vățătorilor (Se poate? — Red.) (pe când altul dintre acești colegi a fost mai în anii trecuți >decorat< de ministru de culte și instrucțiune publică pentru progresul din limba maghiară), că l'a cercetat mai mulți învățători de stat și sau consultat că ar fi bine să se convoace o adunare generală a tuturor învățătorilor aceluși comitat în orașul S... care adunare să o prezideze inspectorul reg. de școli. — după cum s'au înțeles cu acel inspector învățătorii de stat — și în care adunare să aducă un conclud, ca să trimeată lui Apponyi, un memoriu de aderentă, pentru proiectul urcării salariilor învățătoresți.

Inzadar m'am încercat să-i combat, căci toate silințele mele au fost zadarnice. Nu știu însă până în ziua de azi ce au mai făcut!

Oare nu v'ați adus aminte frați colegi, că comiteți printr'asta un păcat strigător la cer? Așa slabi să fim noi de ânger, ca să ne lăsăm seduși de fariseii lui Apponyi!

Precum vedem sunt între colegii noștri, destul și rățaciți, căci e drept proverbul că: >Nu e nici o pădure fără uscături<. Dar puțin să ne pese de oile celea rățacite.

Vor avea ei să-și dea samă înaintea Judecătorului. Dar noi cei mulți, frați colegi trebuie să ne pregătim la luptă pentru cauza sfântă. De aceea îmi iau voie și în-trăsnena a face fraților învățători următoarea propunere și apel:

1) Toți domnii președinți ai tuturor despărțimintelor, cu urgență, să conchieme o adunare extraordinară, în care să declarăm noi învățătorii că protestăm cu toții contra proiectului lui Apponyi — și că respingem cu dispreț banii lui Iuda... respingem merele veninoase — din >blidul de aur< al lui Apponyi.

2) Comitetul central să convoace o adunare generală extraordinară, la care adunare să participe din fiecare tract câți mai mulți membrii.

3) Superiorii noștri să se pună în conțelegere, ca să se conchieme o adunare generală a tuturor învățătorilor români, din Ardeal și Țara ungurească.

La luptă deci iubitorilor colegi!

Z.

ȘTIRILE ZILEI.

— 28 Martie v.

Calătoria Maj. Sale Monarhului la Praga. Din Viena se anunță că Maj. Sa Monarhul va pleca la Praga în 16 Aprilie n. a. c., unde va sta 12 zile. În vederea acestei vizite capitala Boemiei face întinse pregătiri de primire.

Primirea regelui Italiei în Grecia. Guvernul Greciei a cerut camerei un credit de 100.000 drachme pentru primirea regelui Victor Emanuel. Conform celor comunicate de ziare regele Italiei va fi însoțit de primul ministru Tittoni, ministrul marinei vice-amiralul Mirabelo, ministrul casei regale locotenent-colonel conte Ponzio-Vaglia, prefectul palatului și mareșalul ceremoniilor, contele Cesare Gianotti și alte personaje.

Reluarea muncii câmpului în România. Știrile sosite la ministerul român de domenii, din partea prefecturilor, de județe, anunță că pretutindeni în Moldova a început aratul câmpului pe terenurile, unde to-pirea zăpezii îngăduie munca. În mare parte din Muntenia, munca câmpului a început de asemenea. Pretutindeni țărani ies fără șovăire la munca câmpului, contrar zvonurilor răspândite.

Un prinț german — la o universitate din America. Împăratul Wilhelm al Germaniei a luat hotărârea să trimită la toamnă pe fiul său, prințul Oscar, la America, ca să urmeze studiile sale academice la vechea universitate Harvard. În același timp va face cursurile la aceeași universitate și fiul președintelui Statelor-Unite, Roosevelt.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat: Dela d-l Onisifor Ghibu, stud. univ. în B. peșta o colecție întru amintirea de veci a iubitelui lor fost profesor D. Făgărășianu dela foștii elevi: Iosif Sceopol 5 cor., Dr. I. Garoiu 5 cor., Onisifor Ghibu 5 cor., Victor Stanciu 3 cor., Pomp. Nistor 2 cor., Gh. Pop 2 cor., Const. Bucșan 2 cor., Petru Bucșan 2 cor., Seb. Stanca 2 cor., I. Voina 2 cor., I. Jianu 2 cor., I. Ștefănescu 2 cor., Traian Jarca 2 cor., Const. Sulică 1 cor., Gh. Gârda 1 cor., Adam Iancu 1 cor., Vasile Vlăicu 1 cor., — în același scop au dăruit d-l Augustin Paul secretar la consulatul rom. 5 cor., — d-l Dr. Virgil Cioban preot militar, Viena 10 cor. și d-l Tiberiu Eremie inginer, București 10 cor. — Părintele Alexe Verzea 10 cor. cotisație anuală.

Primească marinimozii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Direcțiunea gimn. gr. or. român.*

Planurile elaborate pentru zidirea spitalului din Brașov, cari au fost premiate de către un juriu, sunt expuse începând cu ziua de 6 Aprilie n. — 12 l. c. n. în sala statului și pot fi examinate zilnic dela orele 9—12 a. m. și 3—5 p. m. de cei cari se interesează de această zidire.

Conziliul general al societății >Crucea roșie< din România a votat și a pus suma de lei 13.194 la dispozițiunea comitetului doamnelor sub președința d-nei Irina Cămpineanu. Această sumă, dimpreună cu altele ce se vor mai strânge de comitetul doamnelor, vor servi la ușurarea suferințelor soldaților și țăranilor răniți cu tristul prilej al războaielor țărănești.

Sultanul — bolnav. Din Constantinopol se anunță, că Sultanul se află grav bolnav de câteva zile și e probabil că nu va lua parte Vineri la Selamlie. Sultanul voia să se abție încă Vineri trecută dela Selamlie, dar totuși a apărut mai mult în onoarea misiunii diplomatice suedeze care se află aci.

Agitații antisemite în Bucovina. Din Viena se telegrafiază, că în județul Rădăuți din Bucovina se observă o mare agitație contra evreilor. O delegație de evrei, în frunte cu rabinul Temer s'au prezentat prefectului din Rădăuți, care le-a promis că o să ia toate măsurile, pentruca liniștea să nu fie turburată, iar avutul și viața locuitorilor de ori ce naționalitate sau religie să fie deopotrivă de asigurată.

Apele Dunării. Se telegrafiază din Ghecet (România), că apele Dunării se retrag repede și deocamdată nu mai este nici o temere de nouă inundații. De asemenea apele scad la Pisica și Azacław; comunicația este însă tot întreruptă. La Satul nou apa a scăzut de asemenea. Ghița a pornit, astfel că orice pericol este înlăturat.

Miscarea agrară în Croația. Se comunică din Syrmia, că negocierile dintre proprietarii și muncitorii agricoli au rămas fără rezultat. Muncitorii păstrează totuși ordinea.

Amanarea unei căsătorii senzaționale. Căsătoria contesei Wilma Festetic cu țiganul Rudolf Nyari din Pojun, care trebuia să aibă loc ieri, a fost amânată pentru ziua de 14 Aprilie. Cauza acestei amânări este lipsa de bani. Țiganul Nyari vroia să împrumute 20.000 coroane, pe cari să le garanteze cu casa logodnicei sale, dar nimeni nu voi să-i împrumute această sumă. Nyari afirmă însă, că a amânat căsătoria pentru a putea celebra cununia sa în aceeași zi cu fratele său Iosef, care a răpit pe soția unui restaurator din München.

Cauza exploziei de pe vaporul francez >Jena<. Raportul comisiei de anchetă în afacerea catastrofei vasului >Jena< conchide la deflagrațiunea pulberii, care a produs explozia.

O scrisoare misterioasă în castelul Țarului. După cum se comunică unui ziar berlinez, se discută acum cu aprindere în Petersburg un caz misterios, care s'a petrecut la Curtea din Zarskojeselo. Acum 4 zile a doua fiică a Țarului, Tatiana, fiind desbrăcată înainte de culcare, s'a găsit prins cu un ac de siguranță de căptușala hainei prințesei o scrisoare, care avea adresa țarinei. Pe plic se aflau insigniile unei coroane, iar în el o carte de vizită scrisă pe ambele părți. Scrisoarea conținea o amenințare la adresa Țarului, care era avertizat că va muri de mâna unei femei, dacă nu va pune capăt actualei stări de lucruri, acordând o largă amnistie. În ziua când s'a găsit scrisoarea copiii n'au părăsit palatul decât pentru o oră când au făcut o plimbare cu sania, reintorcându-se înainte de vreme din cauza timpului furtunos. Cum a putut ajunge scrisoarea la mica prințesă, e o nouă taină a castelului din Zarskoje-Selo.

Avis. În cancelaria subscrișului află imediată aplicare un tânăr deplin versat în afacerile notariale pe lângă un salariu fix de 500 coroane, vipt și quartir, — afară de vestminte de pat — precum și o terțialitate din venitele îndreptării catastrofei, ce se va pune în lucrare cu 1 Aprilie. *Traian Radu*, not. cercual în Feneș, p. u. Zalata.

Disolvarea unui congres anarhist. Din Mannheim se anunță, că congresul anarhistilor, care era plănuit a se ține aci, a fost dizolvat de organele poliției.

Viață lungă. În comuna Perlepe din Macedonia, a încetat din viață un bătrân Român în vârstă de 138 de ani. Fiul său mai mare, care trăește, este în vârstă de 103 ani.

Academia română.

Sesiunea generală din 1907.

Raport asupra lucrărilor făcute în 1906—1907.

Domnilor Colegi!

Anul trecut țara întreagă, dela un capăt la celălalt, a luat parte la înălțătoarele serbări ale împlinirii celor 40 de ani de domnie a M. S. Regelui. Bucuria simțită atunci a fost împărțită de toți, pentrucă prin aceste serbări se preamăriau nu numai înțelepciunea și munca fără preget a Suveranului, ci și conlucrarea statornică a întregului popor românesc. Intra'adevăr, acum patru decenii, s'au pus, odată cu bazele organizării politice a Statului, și bazele noii noastre dezvoltări culturale, sociale și economice. Din această cauză, toți factorii Statului au contribuit la strălucirea frumoaselor serbări jubulare, căci în ele se oglindia trecutul țării și se constatau progresele săvârșite în toate direcțiunile vieții.

Era dar firesc, ca și Instituțiunea noastră, care-și are și ea începuturile tot în anul surii pe tron a Marelui nostru Rege, să fi avut partea sa la aceste serbări. Astfel, în ședința publică dela 12 Maiu 1906, d-l Președinte *I. Kalinderu* a rostit o cuvântare despre *Domnia M. S. Regelui*; iar colegul nostru d-l *A. D. Xenopol* a făcut o comunicare despre *cei 40 ani de Domnie*. A doua zi, Sâmbătă, 13 Maiu, Suveranul a primit în audiență solemnă pe membrii Academiei, în fruntea instituțiunilor culturale ale țării. D-l Președinte a rostit, și de rândul acesta, o cuvântare, în numele Academiei, la care M. S. Regele a binevoit a da un călduros și înălțător răspuns.

Vom păstra pururea vie amintirea acestor zile, pe cât de rare, pe atât de fericele din viața poporului nostru; iar această înaltă Instituțiune culturală românească va înscrie încă o pagină din marile zile trăite.

Rezultatele dobândite de Academie în cei 40 de ani dela întemeierea ei sunt atât de satisfăcătoare, în ce privește îndeplinirea menirii ei de Instituție culturală, încât avem tot dreptul a privi cu mulțumire trecutul și cu încredere viitorul. Starea înfloritoare a ei se datorește în mare parte muncii și energiei colegilor noștri, din cari mulți au fost, pe lângă oameni de litere și de știință, și colaboratori la întemeierea și organizarea Statului. Nu trebuie însă a scăpa din vedere, că opera Academiei a fost îmbrățișată cu căldură și interes de tot publicul românesc: sprijinul material și moral ce a primit în atâtea rânduri dela oamenii de bine sunt o dovadă statornică despre aceasta. Prestigiul de care se bucură astăzi Instituția noastră se datorește în mare măsură atențiunii binevoitoare, ce ne-a fost arătată fără întrerupere de M. S. Regele, Augustul nostru Protector și Președinte de onoare, și de M. S. Regina.

Azi, când suntem în ajun de a realiza o operă națională de cea mai mare însemnătate, ale cărei începuturi au și fost făcute în mod îmbrucător — *Dicționarul limbii române*, — simțim ca o sfântă datorie a ne aminti cu recunoștință de Acela, care, acum 23 ani, a pus bazele acestei lucrări, a dat planul și a vărsat cu generozitate, în fiecare an, sumele trebuitoare pentru aducerea ei la îndeplinire. Pe de altă parte, îndemnul la muncă, sfaturile luminate, încurajările de tot felul și participarea Suveranului, a M. S. Reginei și a celorlalți membri ai Dinastiei, chiar în mijlocul nostru, la lucrările Academiei, ne-au sporit puterile de muncă și ne-au mărit activitatea.

I. Membrii Academiei.

În cursul anului Academia a avut durerea să piardă din mijlocul ei pe colegii *Florian Porcius*, *Vincentiu Babeș*, precum și pe membrul onor *Marcellin Berthelot* și pe *D. Aug. Laurian*, membru corespondent.

Florian Porcius a încetat din viață la 17 Maiu, în vârstă înaintată de aproape 90 de ani. Din tinerețe s'a datat cu o deosebită iubire la studiul botanice, pe care a cultivat-o toată viața, câștigându-și nume de distins specialist în această frumoasă știință. Cercetările și studiile sale au fost îndreptate mai ales asupra florei Transilvaniei. În această direcțiune sunt îndreptate publicațiile sale, dintre cari mai însemnate sunt: *Diagnozele criptogamelor vasculare cari provin spontanee în Transilvania*, 1880; *Flora fanerogamă din fostul district al Nasăudului*, 1881; discursul de recepțiune despre: *Flora din fostul district românesc al Nasăudului în Transilvania*, 1885; *Diagnozele plantelor fanerogame și criptogame vasculare, cari cresc spontanee în Transilvania și nu sunt descrise în opul lui Koch: „Synopsis florae germanicae et helveticae”, 1893.* Activitatea sa științifică a atras asupra-i atențiunea Academiei, care

Pe ales membru al ei la 10 Martie 1882. În ședința publică dela 19 Maiu 1906, d-l Președinte *I. Kalinderu*, aducând la cunoștință pierderea venerabilului coleg, a arătat meritele ce-și câștigase pentru Academie și pentru știință în genere. Academia a decis a face, cu a sa cheltuială, o piatră comemorativă la mormântul lui.

(Va urma).

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 Aprilie. Deputatul *Goldiš* a vorbit în ședința de azi a camerei trei oare întregi combătând cu succes argumentele false ale raportorului și declarațiile sofiste ale lui *Apponyi*.

Budapesta, 5 Aprilie. Alegătorii slovaci din *Lipto-Szt. Miklos* au decis a trimite o petițiune dietei cerând respingerea proiectului școlar și introducerea votului universal.

Viena, 5 Aprilie. Toate știrile, după cari s'ar fi schimbat baza negocierilor relativ la pactul economic, se desmint.

Viena, 5 Aprilie. Ziarele oficioase anunță că peste câteva săptămâni baronul *d'Aerenthal*, ministrul de externe, va pleca în curând la Berlin, cu care ocazie va fi primit și de împăratul *Wilhelm* pentru prima oară. Se mai asigură că baronul *d'Aerenthal* va avea în curând o întrevedere cu *Tittoni* în Italia.

Sofia, 5 Aprilie. Ministrul de externe bulgar, *dr. Ștecioc*, a exprimat în numele prințului, reprezentantului României, d-lui *Mișu*, părerea de rău pentru gravele evenimente prin cari a trecut România din cauza mișcării agrare. După relațiunile date de cercurile oficiale bulgare, numărul arendașilor și familiilor românești, cari s'au refugiat în porturile Bulgariei, n'a fost așa mare cum s'a anunțat în primul moment. În total au trecut Dunărea 150—200 familii din România.

București, 5 Aprilie. În toate județele domnește liniște. Nu s'a mai semnalat nici un incident. Spiritele s'au liniștit.

București, 5 Aprilie. Eri a încetat aici din viață fostul ministru liberal *Vasile Lascar*.

Budapesta, 5 Aprilie. Ziarele de aici publică următoarea telegramă a prim-ministrului *D. Sturdza*, ce li-s'a pus la dispoziție de către consulatul general român: *Liniștea e restabilită în toată țara. S'au făcut numeroase și importante arestări.* În *Giurgiu* (județul *Vlașca*) s'au întrunit aproape toți moșierii și arandașii din județ, exprimând guvernului român în cuvinte călduroase recunoștință și mulțumire pentru energicele măsuri prin cari a reușit să restabilească liniștea în acest județ.

„ALBINA” institut de credit și de economii

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Mart. 1907.

Intrate:		
Numerar cu 1 Mart. 1907.	Cor.	16,267-03
Depuneri spre fructificare	"	333,856-69
Cambii rescumpărate	"	334,935-98
Conturi curente	"	17,279-92
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	"	16,967-52
Împrumuturi pe produse	"	—
Monetă	"	6,947-36
Comisiuni, cupone și efecte	"	42,656-27
Banci	"	212,500-38
Interese și provisii	"	29,684-80
Diverse	"	62,267-51
	Cor.	1,073,363-46

Eșite:		
Depuneri spre fructificare	Cor.	333,856-79
Cambii escomptate	"	384,305-—
Conto curent	"	13,681-54
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	"	30,060-—
Împrumuturi pe produse	"	—
Monetă	"	5,386-87
Comisiuni, cupone și efecte	"	43,899-25
Interese și provisii	"	2,544-35
Spese și salare	"	3,764-35
Bancă	"	115,859-20
Diverse	"	103,270-3
Numerar cu 31 Mart. 1907	"	31,735-28
	Cor.	1,073,363-46

Dr. Nicolae Vecerdea *Iosif Onoșiu*
direct. contabil.
Ioan Murăroiu
ONORAR

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor respons. interim.: *Victor Branisce*

Primul TEATRU-ELECTRIC în Braşov

In sala cea mare dela „Gewerbeverein“.
Zilnic două reprezentaţiuni
la 5½ și 8 oare seara.

Duminică, 7 Aprilie
trei reprezentaţiuni

la oarele 3½, 6 și 8 seara.
Azi, Sâmbătă,

2 reprezentaţiuni
cu următorul program:

I. Micul hoț din raiu.

Bețivul.

Viața minerului.

Justiția rusească (la dorință).

II. Executorul.

Fetița cea mică și oarbă.

Caseta de bijuterii a lui Radjach.

In decursul reprezentațiunii cântă un pian electric.

Sala e plăcut încălzită.

Prețul locurilor: Loge (5 persoane) 5 cor., locul I. 80 b., locul II. 60 b., locul III. 40 bani.

Soldații, studenții și copii plătesc jumătate prețul la locurile de șezut.

Dela „Tipografia și Librăria“ A. MUREȘIANU, Braşov se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiț, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiț.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesantă și eminentă conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Braşov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perceal prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vităru“, tradițiunii legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteaganul. Cea mai completă scriere despre eroul, Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani. plus 6 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcășian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„David Almasianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura această prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„Românul în sat și la ăste“. Aceasta este titlul unei nouă cărți, de p-l Ioan Pop Reteaganul, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

A apărut „Dac’ăși fi o păsărică“ o română frumoasă pentru voce și piano, cu vintele de I. Ioanovits, compusa de d-l Stefan C. Voicu. op. 1. prețul 80 bani plus 5 bani porto și se poate procura prin Librăria A. Mureșianu Braşov.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906 18 Martie.		1907 10 Martie. 17 Martie.	
A c t i v			
105.844,128	74719128 Reser. metal. aur 81425407	115.328,355	115.020,407
	31125000 „ Trate aur 33595000		
1.458,626	Argint și diverse monede	1.229,311	1.419,750
69.866,031	Portofoliu Român și străin.	82.295,941	79.747,380
23.970,469	*Impr. contra efec. publice 9708200	30.443,137	29.985,594
	„ „ in cont-corent 20277394		
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
14.983,507	Efectele fondului de rezervă	15.931,524	15.931,524
2.914,292	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.270,121	3.270,121
5.768,153	Imobile	5.882,761	5.872,035
601,652	Mobilier și Mașini de Imprimerie	611,045	611,087
463,568	Cheltueli de Administrațiune	339,974	438.980
83.674,630	Depozite libere	91.543,903	102.264.518
	„ „ & provizorii	90,500	90.500
3.849.908	Compturi-curente	—	—
20.529,044	Compturi de valori	20.743.687	21.463,177
345.923,932		379.710.183	388.114,997
P a s i v			
12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
21.034,186	Fond de rezervă	22.697,129	22.697,129
3.105,044	Fondul amortis. imob. și material	3.343.012	3.343,012
225.538,630	Bilete de Bancă în circulațiune	244.454,710	238.270.970
571,442	Dobânzi și beneficii diverse	647,600	713,284
83.674,630	Depozite de retras	91.543,903	102.264,518
	„ „ & provizorii	90,500	90,500
—	Compturi curente	4.933,329	8.735,584
345.923,932		379.710,183	388.114,997
	Scomptul 5% * Dobânda 5%.		

Droguerie medicinală
a lui
C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadtër).
Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Braşov.

Rum Jamaica
veritabil cel mai fin.
Cognac
veritabil franțuzesc și unghuresc.
VIN Malaga și Sherry.
Esente de Rum și Licher
96% spirt de vin, Diferite soiuri de **CEAI.**

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Braşov.

Important pentru vëndătorii de cărți prin orașe și țerguri
este cartea de rugăciune
„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprindënd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 66 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acăsta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința această mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s’a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură	Cor. b.	Imit. de fildes cu catifea și închiștore	Cor. b.
Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt	— 90	„ „ „ cu catifea și pochă mai mare	3.10
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	Vindătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.	
„ „ „ cu încheietóre	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat și închiștóre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindënd asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor.
„ „ „ ceva mai luxosă	1.20
„ „ „ format ceva mai mare	1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Braşov, unde au să se adreseze și vëndătorii.

La esposițiile igienice din Cairo în anul 1896 și în Londra la anul 1896 a fost premiat **Spirtul Reuma a lui Vidder** cu diploma de onoare și cu medalie de aur. Probat de capacități medicale și întrebuintat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părțile corpului și anume: **contra reumatismului durere de nervi, soldină, ischiaș, asthmă ș. a.** In multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetează durerele.

Dureri de dinși și cap vindecă în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucție 1 coronă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta: la farmacia d-lui **Josef Török** Király-utca nr. 12 și Andrássy körút nr. 26, și la d-l Dr. **A. Egger,** Váci körút 17. asemenea în toate farmaciile din provinciă, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA
farmacist în Sátoralya-Ujhely.
Comande din provinciă se efectuează prompt.

Depou în Braşov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemes, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 15—20,2719.

Cursul la bursa din Viena.
Din 4 Aprilie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	112.26
Renta de corone ung. 4%	94.30
Impr. câ. fer. ung. în aur 3½%	83.15
Impr. câil. fer. ung. în argint 4%	94.15
Bonuri rurale croate-slavone	95.45
Impr. ung. cu premii	198.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	148.60
Renta de hârtie austr. 4½%	98.65
Renta de argint austr. 4½%	98.50
Renta de aur austr. 4%	117.05
Renta de corone austr. 4%	98.70
Bonuri rurale ungare 3½%	88.70
Losuri din 1860	162.10
Acții de-ale Bâncei ung. de credit 1771.—	
Acții de-ale Bâncei austr. de credit 776.60	
Acții de-ale Bâncei austro-ung.	778.—
Napoleondori.	19.13
Mărci imperiale germane	117.85
London vista	241.75
Paris vista.	95.65
Note italiene.	—

Cursul pietei Braşov
Din 5 Aprilie n. 1907.

banonote rom. Cmp.	Vënd.
18.94	18.96
Argint român	18.80
„ „	18.84
Napoleondori.	8.94
„ „	19.—
Galbeni	11.20
„ „	11.45
Mărci germane	117.20
„ „	117.33
Lire turcesci	21.50
„ „	21.60
Seris. fouc. Albine 5%	100.—
„ „	101
Robie Rusesci	2.53
„ „	2.53

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Prețurile cerealelor din piața Braşov.
Din 5 Aprilie 1907.

Măsura séu zrentatez	Calitatea.	Valuta în Kor. di
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	13 —
„	Grâu mijlociu	12 —
„	Grâu mai slab	11 —
„	Grâu amestecat	10 —
„	Săcară frumosă.	9 —
„	Săcară mijlociă.	8.60
„	Orz frumos	9 —
„	Orz mijlociu.	8.40
„	Ovăș frumos.	8 —
„	Ovăș mijlociu	7.60
„	Cucuruz	10 —
„	Mălaiu (meiü)	9 —
„	Mazăre.	18 —
„	Linte	56 —
„	Fasole	16 —
„	Sămênță de in	18 —
„	Sămênță de cânepă	15 —
„	Cartofi.	2 —
„	Măzăriche.	—
1 kilă	Carne de vită	1 28
„	Carne de porc	1 28
„	Carne de berbec.	—
100 kil.	Său de vită prospët	40 —
„	Său de vită topit.	62 —